

- Anketa: Co budou odbory požadovat při vyjednávání nových KS
- Odvětvovou smlouvu zaměstnavatelé i odbory plní bezzbytku
- Restriktivní změna při výpočtu hornické renty neprošla připomínkovým řízením, ani nebyla vládou se zástupci horníků projednána

Report předsedy Rostislava Paličky o prázdninových akcích

Uběhly dva měsíce letních prázdnin, kdy si zaměstnanci těžebních a dalších odvětví vybírali dovolenou. Funkcionáři a zaměstnanci odborových sdružení a základních organizací v regionech připravovali pro zaměstnavatele návrhy k zahájení kolektivního vyjednávání nových podnikových smluv a dodatků. Dočíst se o tom můžete v tomto vydání svazových novin HGN. Ani funkcionáři a zaměstnanci pražského pracoviště odborového svazu v tomto čase nezaháleli, ale účastnili se důležitých jednání, o čemž budu v tomto reportu informovat naše členy.

 V červenci jsme s předsedou ČMKOS **Josefem Středulou** jednali s vrchním ředitelem sekce energetiky a jaderných zdrojů ministerstva průmyslu a obchodu **René Nedělou** o vládním návrhu Státní energetické koncepce (SEK). Zajímala nás například návaznost koncepce na státní rozpočet. K dnešnímu dni totiž sociální partneři, tedy odbory a zaměstnavatelé, nedostali k připomínkování návrh státního rozpočtu. Přitom až v polovině září bude svolané plénum tripartity, ale státní rozpočet měl být poskytnut ke schválení poslanecké sněmovně a senátu do 30. srpna. Z toho vyplývá, že naše připomínky, které bychom měli vznést právě na jednání plenárního zasedání tripartity, již budou zřejmě bezpředmětné.

 Vláda sociální partnery evidentně nebere vážně, což nás pochopitelně uráží. Svě si k tomu v dalším článku v tomto vydání HGN řekne také prezident Zaměstnavatelského svazu důlního a naftového průmyslu (ZSDNP) **Zbyněk Sochor**. Při jednání na ministerstvu jsem na vrchního ředitele Nedělu vznesl žádost, aby ministra **Jozefa Síkelu** požádal o založení Energetické tripartity. Ani po několika urgencích se však zatím nepodařilo pana ministra přesvědčit o potřebě a užitečnosti této komise. Pro mě osobně je to úkol uložený na sjezdu našeho odborového svazu a o jeho splnění tedy budu i nadále usilovat.

 V červenci jsme se s kolegy ze Sdružení hornických odborů a státního podniku DIAMO zúčastnili odstřelu skipové těžní věže na Dole Lazy (viz foto na straně 2). Byla to impozantní, ale také smutná podívaná, kdy dílo vybudované našimi předky bylo během několika sekund zlikvidované. V letošním roce podobný osud potká ještě těžní věž Dolu Staříč.

 Během prázdnin jsme s vedením zaměstnavatelského svazu vyhodnotili plnění odvětvové smlouvy za letošní první pololetí. Veškeré zápisy z těchto hodnocení budeme umisťovat na naše stránky www.osphgn.cz. Členové zde najdou odkazy na odvětvové smlouvy a jejich dodatky a záznamy ze současného vyhodnocování. Podrobnou informaci z posledního hodnocení přináší HGN na jiném místě.

 Pracovní tým Rady hospodářské a sociální dohody ČR (tripartity) jednal o velice důležitém dokumentu týkajícím se hospodářské strategie státu na období deseti až patnácti let. Veřejnost by měla být s tímto vládním materiálem seznámena v říjnu nebo v listopadu. Vláda ho bude schvalovat na výjezdním zasedání 8. října na Mezinárodním strojírenském veletrhu v Brně. Z mého pohledu je dokument zpracovaný pouze v obecné rovině.

 Z jednání představenstva Majetkové, správní a delimitační unie odborových svazů vyplynulo, že se nepodařilo prodat odborový pětilhvězdičkový hotel Imperial v centru Prahy. Je tedy jasné, že se bude muset investovat do údržby odborového majetku, což bude komplikovat jeho delimitaci.

 Ve dnech 11. až 13. září se uskuteční výjezdní zasedání rady, na které se velice těším. Setkám se opět se členy rady z regionů a společně budeme projednávat a řešit důležité materiály k činnosti našeho odborového svazu. Jednání se zúčastní tři hosté: místopředsedové ČMKOS **Radka Sokolová** a **Jiří Vaňásek**, s nimiž budeme hovořit o přípravě sjezdu, hospodaření a projektech ČMKOS. Svého zástupce máme v komisi pro statut, které jsme již zaslali návrh na zastropo-

vání členských příspěvků. I náš odborový svaz bude muset spočítat, jak dlouho bude schopen plnit odvádění příspěvků na odborovou centrálu.

Třetím hostem bude investiční bankéř z J&T banky, se kterým projednáme možnosti investování svazových finančních prostředků. Jak je známo, naše organizace odvádějí na odborový svaz pouhou jednu korunu za člena, což není dlouhodobě udržitelné. Informace a fotoreportáž z výjezdního zasedání se dozvíte v říjnovém HGN.

 V našem hotelu Harmonie v Luhačovicích se 18. září uskuteční v rámci spolupráce jednání s vedením Českého báňského úřadu. Součástí programu bude rovněž zhodnocení soutěže o Zlatého Permona, během něhož předáme ocenění předsedovi odborů v Moravských naftových dolech (MND) **Vladimíru Havelkovi** za zásluhy na vytváření podmínek bezpečné práce ve firmě.

 Na radě ČMKOS, kde zastupuji náš odborový svaz, se jednalo o novele zákoníku práce, kterou již schválila poslanecká sněmovna a podepsal prezident republiky. Novela bude mít za následek menší ochranu zaměstnanců, navíc může dojít k těžkostem při vyjednávání kolektivní smlouvy ve firmách, kde působí více odborových organizací.

Podrobně budou novelu zákoníku práce vysvětlovat svazoví právníci při výjezdech do regionů. JUDr. **Antonín Těšík** pojedje do Sokolova a Mgr. **Markéta Marinková** do Moravskoslezského kraje.

 Na závěr bych se chtěl pochlubit. Navzdory četným akcím a dovoleným jsme si dokázali najít čas a vlastními silami zrekonstruovat střechu našeho pražského sídla, do níž zatékala voda. Chtěl bych za tuto dobrovolnou práci upřímně poděkovat funkcionářům, konkrétně druhému místopředsedovi **Jiřímu Waloszskovi** a svazovým inspektorům bezpečnosti práce **Ivu Kavkovi** a **Petru Triebovi**.

Rostislav Palička
předseda OS PHGN

LAZY: Dominantu orlovských Hradčan, skipovou těžní věž Dolu Lazy ze 70. let minulého století, odstřelila 27. července ve spolupráci se státním podnikem DIAMO specializovaná firma. Na likvidaci 83 metrů vysoké stavby použili pyrotechnici zhruba 80 kilogramů trhaviny. Intenzivní příprava této náročné akce trvala několik měsíců. Těžní věž vyprovodili a samotnému odstřelu přihlíželi také členové vedení našeho odborového svazu. Foto: OS PHGN

Horníci slaví svůj svátek 9. září

Den horníků je svátek k uctění těžké a nebezpečné práce při dolování podzemního bohatství připadající každoročně na 9. září. V minulosti se havířské svátky slavily v souvislosti s patrony, kteří je měli chránit při práci. To byli v českém prostředí svatý Prokop (4. července) a svatá Barbora (4. prosince). V roce 1949 byl poprvé stanoven tento svátek na 9. září u příležitosti 700. výročí vydání Jihlavského horního řádu, který byl nejstarším sepsaným souborem hornických norem v Evropě a na světě. Původně stanovoval pravidla pro dolování rud na Jihlavsku, postupně byl doplňován dalšími normami a rozšířil se na celé České království i do dalších zemí.

Také za trvání Československé socialistické republiky se Den horníků, později Den horníků a energetiků, celostátně slavil 9. září. Při té příležitosti se předávaly pracovní vyznamenání a peněžitě odměny.

Po roce 1989 zůstaly v hornických regionech oslavy zachovány v různé formě, nejčastěji jako slavnosti s kulturním a sportovním programem pro zaměstnance a jejich rodiny. Datum 9. září se ale nezměnilo.

Vedení a rada Odborového svazu PHGN přejí při příležitosti hornického svátku svým členům, zaměstnancům těžebních odvětví a všem pracovníkům v těchto náročných profesích dobré zdraví, trpělivost, pozornost, bezpečnost a šťastný návrat ke svým rodinám.

Zdař Bůh!

KARVINÁ: Podobně jako loni poskytne těžební společnost OKD ze svého zisku mimořádný finanční dar Nadaci OKD ve výši 29 milionů korun, který bude využit na podporu veřejně prospěšných projektů měst a obcí v okresech Karviná a Frýdek-Místek, mezi které mohou patřit například naučné stezky, cyklostezky, hřiště, výsadba veřejné zeleně nebo programy zaměřené na péči o kulturní či technické památky a jejich rozvoj.

STRUPČICE: Sraz Švermováků, bývalých i současných zaměstnanců Dolu Jan Šverma, který je dnes součástí Vršanské uhelné, se uskuteční ve sportovním areálu ve Strupčicích v pátek 6. září od 14 hodin. Letos si účastníci, kterých se tu každoročně schází zhruba stovka, připomenou 25 let od ukončení činnosti samostatného Dolu Jan Šverma. Více informací se dozvíte na telefonním čísle 602 447 882.

MOST: Oddělení následné péče a Oddělení lůžkové rehabilitace mostecké nemocnice získalo v areálu na Zahražanech pro své klienty díky daru od společnosti Vršanská uhelná moderní fyzioterapeutické hřiště. Pomůže v rekonvalescenci i léčbě pacientům po mrtvici, s roztroušenou sklerózou nebo s mentálním postižením či s neurologickými onemocněními.

Z regionů

KARVINÁ: Významné jubileum si připomněli v polovině června krojovaní horníci z Dolu ČSA. Spolek založili předchůdci ze šachty Jan Karel před rovnými sto lety v roce 1924. Jejich zásluhy o udržování povědomí o montánní činnosti města i regionu a zachování tradic hornického cechu ocenili i na karvinském magistrátě. Primátor Jan Wolf se neomezil jen na slovní gratulace, nýbrž předal klubu také finanční dar.

SOKOLOV: Projekt s názvem Sokolovská Investiční Green Development je druhým ze dvou strategických projektů Sokolovské uhelné. Jeho cílem je nastartování rozvoje zón v lokalitách Staré Sedlo – sever a Podkrušnohorská výsypka – sever. Moderní průmyslové plochy s nízkoe emisním provozem podpoří ekonomický růst oblasti i tvorbu pracovních míst. Projekt by měl být dokončen v prosinci 2027. Prvním projektem Sokolovské uhelné je vybudování multifunkční stezky v okolí jezera Medard a zprístupnění břehové linie jezera široké veřejnosti.

MĚDĚNEC: Do Měděnce na Chomutovsku se o posledním červencovém víkendu sjeli horníci. Měli hned několik důvodů k oslavám. Konalo se zde 10. Měděnecké krušení, jehož součástí byly oslavy 350 let od založení a vysvěcení kaple Neposkvrněného početí Panny Marie na vrchu Mědník, a 15 let od svého vzniku si připomínal i zdejší spolek Historické rudné doly Mědník. Ve svazích Mědníku se nachází 80 šachet a štol. Mezi nejzajímavější patří štol Panny Marie Pomocné, která byla otevřena pro veřejnost už v roce 1910. Na jihozápadním svahu Mědníku se ve štole Země zaslíbená dochovaly pozůstatky středověkých dobývacích metod, včetně takzvaného krušení, které dalo název Krušným horám.

KARVINÁ: Kroužek krojovaných horníků Gabriela zve na neděli 8. září od 10 hodin do areálu bývalého Dolu Barbora, kde bude program komentovaných prohlídek, přednášek ohledně zaniklé Karviné, ale i o zajateckých a pracovních táborech na Karvinsku v období 2. světové války a samozřejmě také obsáhne prezentaci pořadajícího havířského spolku.

Prioritou odborů je vyjednat kvalitní kolektivní smlouvy a růst mezd

Čas letních dovolených i prázdniny dětí školou povinných končí. Odborové organizace v těžebních firmách ale ani v tomto čase nezahálely. Většina z nich se usilovně připravovala a připravuje návrhy odborů, které předloží zaměstnavatelům k zahájení vyjednávání nových podnikových kolektivních smluv nebo dodatků smluv. Jak vyplývá z ankety, kterou HGN připravil, odbory se při vyjednávání se zaměstnavateli zaměří při vyjednávání minimálně na udržení úrovně končících smluv a dodatků, na růst tarifních mezd, příplatků za směny a benefity.

Jiří Waloszek, předseda SHO OKD:

Jsem rád, že mohu doplnit kolegu Štěpánka. Ve státním podniku DIAMO působí tři hlavní vyjednávači kolektivní smlouvy, kteří zastupují 15 základních organizací. Jsou to kolegové Bohdan Štěpánek, Antonín Horčíčka a Jiří Waloszek. V únoru jsme podali zaměstnavateli návrh na navýšení mezd s tím, že část mzdy bude pevnou částkou vyplacena v květnu a od 1. září by mělo dojít k navýšení zaměstnaneckých mezd o 6 procent. Zaměstnavatel souhlasil v únoru pouze s poskytnutím pevné částky 5000 korun a k jednacímu stolu se vrátíme po dokončení restrukturalizace, tedy asi v září.

Bohdan Štěpánek, předseda SOO DIAMO, o. z. GEAM (Dolní Rožínka):

Stávající podniková kolektivní smlouva platí pět let do roku 2027, nyní dojednáváme dodatky této smlouvy. Letos došlo k významné reorganizaci státního podniku DIAMO, která měla za následek i propouštění zaměstnanců. Odbory zatím dohodly se zaměstnavatelem v květnové výplatě jednorázový finanční příspěvek v hodnotě 5000 korun. Navýšení mzdových tarifů by mělo probíhat po podnikové reorganizaci, která skončí k 30. srpnu a od 1. září by již měly fungovat nové závody. Poté bychom se měli sejit s vedením státního podniku a začít vyjednávat o úpravě mzdových tarifů v letošním roce a uvidíme, jak to vše dopadne.

Jaromír Franta, předseda SOO skupiny Sev.en. Česká energetika:

Kolektivní vyjednávání je ve skupině Sev.en Česká energie v plné přípravě a diskuse probíhají na obou vyjednávacích stranách. Na výjezdním zasedání rady odborového sdružení před letními prázdninami byla na programu široká debata o tom, jak přistoupit k letošnímu kolektivnímu vyjednávání. Důvodů bylo několik. Letos budeme vyjednávat novou podnikovou kolektivní smlouvu (PKS). Ta stávající, tříletá, na konci roku končí. Živá diskuse byla i o tom, jaký vliv bude mít na jednotlivá ustanovení kolektivní smlouvy skutečnost, že letos již nebudeme vyjednávat pro více než 2000 zaměstnanců. Ukončení těžby na lomu ČSA mělo za následek propuštění několika stovek lidí, dále poklesne objem těžby na lomu Vršany, kde v závěru letošního roku dojde k organizační změně a propouštění dalších pracovníků. Celkový počet zaměstnanců bude výrazně nižší, a

to může mít vliv na některá ustanovení PKS původně stanovené pro více, než 2000 zaměstnanců.

V rámci přípravy nové kolektivní smlouvy dostáváme zajímavé podněty a připomínky. V září to dáme všechno dohromady, svoláme odborový vyjednávací tým a řekneme si, s čím do kolektivního vyjednávání půjdeme. Podle dosavadních debat na zasedání rady odborového sdružení bude prioritou udržet novou kolektivní smlouvu na minimálně stejné úrovni jako je ta stávající. Budeme se snažit vyjednat určitá zlepšení, bude záležet, s jakými návrhy přijde zaměstnavatel.

Pokud se týká zaměstnaneckých benefitů, zde jsme limitováni opatřeními, které vymyslela naše slavná vláda, ale nějaký prostor pro vylepšení bude možná v růstu penzijního připojištění. Pochopitelně odbory se budou snažit dojednat solidní růst zaměstnaneckých mezd. Platnost nové kolektivní smlouvy chceme dojednat rovněž na tříleté období. Má to význam pro zachování jistot zaměstnanců, kteří budou vědět za jakých podmínek budou pracovat v následujících třech letech. To bude nyní naším cílem.

Jan Smolka, předseda SOO Sokolovská uhelná:

Příprava podnikové kolektivní smlouvy na rok 2025 v podmínkách Sokolovské uhelné probíhá již dlouhodobě, protože jsme pro rok 2024 bohužel nedostali ani jedno procento nárůstu mzdy. Smlouvu vyjednáváme vždy na jeden rok. Naší prioritou pro rok 2025 je dosáhnout určitého růstu mzdy s ohledem na možnosti společnosti. Cílem je také obhájit všechny zaměstnanecké benefity, které máme ve stávající kolektivní smlouvě, pokud se je nám nepodaří rozšířit. Jedná se o dlouhodobou a velice složitou záležitost. Sokolovská uhelná se potýká s problémy v ekonomice. Důvodem je pokles cen elektrické energie a snížení odbytu uhlí, a to se odráží i v kolektivním vyjednávání. Se zaměstnavatelem budeme muset najít společnou cestu jak z toho. V roce 2024 odbory totiž zohlednily nepříznivou situaci ve firmě a tolerovaly nulový mzdový růst, ale pro rok 2025 uděláme vše pro to, aby procentuální růst mezd byl pro všechny zaměstnance Sokolovské uhelné.

Václav Sacha, předseda OSZ VOKD Karviná:

Vyhodnocujeme dopad prvního pololetí na nasmulovaný mzdový vývoj v dodatcích kolektivní smlouvy na rok 2024 u společností PKP Cargo International a Slezská důlní díla. Při vyjednávání dodatků kolektivní smlouvy budeme usilovat o zvýšení příplatku za odpolední směny a příplatku za takzvané dělené směny. V druhé polovině října bychom chtěli zahájit se zaměstnavateli jednání o navýšení tarifních mezd. Naše činnosti jsou rozloženy do státních a akciových organizací. U státních organizací je to problém, protože smlouvy jsou dohodnuté do konce roku 2024. V listopadu zaměstnavatel dojednává takzvanou aktualizaci cenových kalkulací a pokud dojde k dohodě, tak se ceny zvýší.

V otázce navýšení mezd budeme chtít zvednout hlavně tarifní složku. U státních úředníků se budeme snažit opět dosáhnout hranice osmiprocentního růstu. Inflace a zdražování základních životních potřeb totiž dopadá na všechny zaměstnance a odbory musí usilovat vyjednat se zaměstnavateli důstojný růst mezd.

Vladimír Havelka, předseda ZO MND Hodonín:

Letos budeme vyjednávat novou podnikovou kolektivní smlouvu na období tří let, a to ve všech společnostech skupiny MND. Naši zaměstnanci působí v různých lokalitách jihomoravského kraje, a to na Břeclavsku, Hodonín-

sku a Kroměřížsku. Mateřská firma MND. a. s. působí v západní Ukrajině v oblasti Lvova. Tam provádíme průzkumnou činnost a následnou těžbu ropy a plynu a také rozvoje větrných elektráren. Dceřiná společnost MND Drilling&Services je vrtný kontraktor a působí v různých státech Evropy.

Druhá dceřiná společnost MND Energy Storage se zaměřuje na uskladňování plynu v podzemních zásobnících, a kromě Česka provozuje dva zásobníky v Německu.

Mezi zaměstnanci očekávané priority patří samozřejmě růst zaměstnaneckých mezd, protože po započtení kumulované inflace z posledních let máme stále co dohánět. Jaké procento to bude zatím nevíme, zaměstnavatelé nám v září předloží zprášené hospodářské výsledky za jednotlivé společnosti a také představu a priority dalšího rozvoje i v souvislosti se zaváděním Green Dealu do praxe a investic do snižování úniků skleníkových plynů do atmosféry, v našem případě metanu. Jedná se o poměrně nákladná opatření.

Pokud se týká benefitů myslím si, že náš systém je na slušné úrovni a budeme se ho snažit zachovat ve stávajícím rozsahu. Předběžně jsme dohodnuti, že bychom zvýšili odměnu za dárcovství krve. Zaměstnanci dvou společností nedoplácejí zaměstnavatelům za stravování nic. Je jim stržen pouze daňový odvod v souvislosti se zavedením vládního konsolidačního balíčku. V jedné ze společností zaměstnanci doplácí na oběd nebo stravenku 20 korun. I toto bychom chtěli sjednotit. Takže nějaké představy máme a uvidíme, co se nám podaří prosadit.

Petr Kolev

Svatá Barbora pomáhá hornickým sirotkům už 20 let

Už 20 let přispívá Spolek svatá Barbora dětem, jimž zemřel rodič na následky pracovního úrazu v hornictví, na studium, zájmovou činnost i péči o zdraví. Spolek založila v roce 2004 těžební společnost OKD, která každoročně přispívá na jeho činnost. Podporují jej také další firmy i jednotlivci včetně horníků. V současnosti poskytují Spolek svatá Barbora podporu 28 dětem.

Barborka, jak spolku říkají lidé s ním spojení, doprovází děti až do dospělosti. Pomáhá jim finančně, kdy přispívá na nákup školních potřeb a počítačové techniky, na letní tábory, školy v přírodě, jazykové i sportovní kurzy, autoškolu, koleje, ale i na zdravotní pomůcky a potřeby jako například rovnátka či rehabilitace, tak také zprostředkováním společenského kontaktu.

„Prostřednictvím společných setkání umožníme dětem a jejich maminkám kontakt s rodinami, které postihlo podobné neštěstí. Zejména maminky tak mohou sdílet své problémy a pocity, ale také si popovídat o radostech z dětí,“ říká **Monika Němcová**, předsedkyně Spolku svatá Barbora.

Od svého založení podpořil Spolek svatá Barbora více než 100 dětí a jejich maminek částkou 39,4 milionu korun. Na činnost spolku přispívá společnost OKD, ale také další firmy, které jsou členy spolku. Ke štědrým dárcům

Socha svaté Barbory na Karlově mostě v Praze

patří i sami horníci. Ti mezi sebou pořádají každoroční sbírku „pro Barborku“ při tradiční slavnosti Skok přes kůži, kdy se, mimo jiné, vzpomíná na kolegy, kteří přišli o život při výkonu hornického povolání. Jen v loňském roce tak zaměstnanci OKD věnovali na podporu hornických sirotků 228 tisíc korun.

Členy Spolku svatá Barbora jsou OKD; DIAMO; ALPEX, PBG; POL-ALPEX, Green Gas Drilling, Green Gas DPB, RBP, zdravotní pojišťovna, Carbokov, Sdružení hornických odborů, PRISKO, Karvinská hornická nemocnice a Ing. Roman Dušička.

Dvacetiny oslavila Barborka dalším společným víkendovým pobytem v Beskydech, kterého se zúčastnila většina současných dětí a maminek. „Atmosféra byla skvělá. Plno smíchu a pohody. Byly s námi i rodiny, které jsou v Barborce celých dvacet let, takže se i hodně vzpomínalo na spoustu zážitků, které se jim nesmazatelně vtiskly do paměti. Všichni, opravdu všichni stále opakují svá poděkování dárcům a Barborce,“ shrnula společné setkání tajemnice spolku **Melánie Faranová**.

„Já bych zde velice ráda z celého srdce a co nejupřímněji a s velkou pokorou poděkovala všem dárcům, členům spolku, Nadaci OKD a samozřejmě všem z OKD, kteří nejen měli ten skvělý nápad Barborku založit, ale i po celé ty roky ji podporovali,“ zhodnotila jubilejní pobyt předsedkyně SSB Němcová.

(Zdroj: Horník, OKD)

Zásadní změna výpočtu náhrady za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti nebo při uznání invalidity od 1. ledna 2025

Zákonem č. 230/2024 Sb., kterým se mění zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony (dále jen „zákon“), přijatým dne 25. července 2024, platným od 31. července 2024 a účinným, až na výjimky, dnem 1. srpna 2024, byla provedena zásadní změna výpočtu náhrady za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti nebo při uznání invalidity v důsledku pracovního úrazu nebo nemoci z povolání (dále jen „renta“) účinná od 1. ledna 2025.

Podle ustanovení § 271b odst. 1 zákoníku práce, je **výpočet renty** upraven tak, že činí rozdíl mezi průměrným výdělkem před vznikem škody a výdělkem dosahovaným po pracovním úrazu nebo po zjištění nemoci z povolání, ke kterému se případně připočte invalidní důchod poskytovaný z téhož důvodu.

Podle ustanovení § 271b odst. 3 zákoníku práce, účinnému do 31. prosince 2024, renta „**přisluší** i zaměstnanci, který je veden v evidenci uchazečů o zaměstnání; za výdělek po pracovním úrazu nebo po zjištění nemoci z povolání se považuje výdělek ve výši minimální mzdy platné v den prvního zařazení do evidence uchazečů o zaměstnání. Pobíral-li zaměstnanec před tím, než se stal uchazečem o zaměstnání, náhradu za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti, přísluší mu tato náhrada po dobu zařazení do evidence uchazečů o zaměstnání v takové výši, ve které mu na ni vzniklo právo za trvání pracovního poměru nebo právních vztahů založených dohodami o pracích konaných mimo pracovní poměr. Po skončení zařazení do evidence uchazečů o zaměstnání se při výpočtu náhrady za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti nebo při uznání invalidity postupuje u všech poškozených podle odstavce 1.“

Podle této dosud platné a účinné úpravy tedy renta přísluší i nezaměstnanému, pokud je veden v evidenci uchazečů o zaměstnání, s tím, že

- za výdělek po úrazu nebo zjištění nemoci z povolání se pro výpočet renty považuje minimální mzda platná v den prvního zařazení do evidence uchazečů o zaměstnání, nebo
- pokud byl nezaměstnaný poživitelem renty před zařazením do evidence nezaměstnaných, přísluší mu tato renta v přiznané výši po celou tuto této evidence a
- po skončení evidence se postupuje u všech poškozených tak, že renta činí rozdíl mezi průměrným výdělkem před vznikem škody a výdělkem dosahovaným po pracovním úrazu nebo po zjištění nemoci z povolání, ke kterému se připočte případný invalidní důchod poskytovaný z téhož důvodu.

Nová právní úprava

Podle nové úpravy platné od 25. července 2024 a účinné od 1. ledna 2025 dojde k zásadní změně ustanovení § 271b odst. 3:

"(3) Náhrada za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti nebo při uznání invalidity podle odstavce 1 přísluší i zaměstnanci,

který je veden v evidenci uchazečů o zaměstnání; za výdělek po pracovním úrazu nebo po zjištění nemoci z povolání se považuje výdělek ve výši platné minimální mzdy. Po skončení zařazení do evidence uchazečů o zaměstnání se při výpočtu náhrady za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti nebo při uznání invalidity postupuje u všech poškozených podle odstavce 1“.

Podle nové úpravy tedy

- renta bude nadále příslušet i nezaměstnanému, pokud je veden v evidenci uchazečů o zaměstnání, avšak s tím, že
- za výdělek po úrazu nebo zjištění nemoci z povolání se pro výpočet renty bude považovat platná minimální mzda
- po skončení evidence se bude i nadále postupovat u všech poškozených tak, že renta bude činit rozdíl mezi průměrným výdělkem před vznikem škody a výdělkem dosahovaným po pracovním úrazu nebo po zjištění nemoci z povolání, ke kterému se připočte případný invalidní důchod poskytovaný z téhož důvodu.

Uvedená změna byla přijata na základě poslaneckého pozměňujícího návrhu při projednávání návrhu zákona v poslanecké sněmovně.

V důsledku přijaté úpravy lze, s ohledem na předpokládané automatické valorizace minimální mzdy, do budoucna očekávat negativní dopady na výši rent pro poživitele, kteří budou dlouhodobě evidováni na úřadu práce jako uchazeči o zaměstnání. Jestliže se totiž v průběhu vedení v evidenci zvýší minimální mzda, dojde po jejím zápočtu ke snížení poskytované renty. Toto snížení má, podle předkladatele, vyjadřovat nejnižší možný ušlý výdělek a mělo

JUDr. Antonín Těšík

by být kompenzováno průběžnými valorizacemi průměrného výdělků před vznikem škody, které jsou pravidelně prováděné nařízeními vlády podle procentního navýšení výměry důchodů vyjadřující změny, které nastaly ve vývoji mzdové úrovně a životních nákladů.

S ohledem na valorizační mechanismy důchodů i rent a dosavadní přístup vlády k valorizaci rent, však toto optimistické tvrzení **nesdílíme**.

Přechodné opatření

Zároveň bylo přijato přechodné opatření zákona:

„5. Výše náhrady za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti nebo při uznání invalidity se podle zákona č. 262/2006 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, upraví i zaměstnancům, kterým náhrada příslušíela přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, je-li to pro zaměstnance příznivější.“

Uvedené znění přechodného ustanovení zaručuje zdravotně poškozeným bývalým horníkům, a stejně tak všem dalším zaměstnancům, kterým byla renta přiznána za účinnosti stávajícího znění § 271b zákoníku práce, tedy do 31. prosince 2024, že se jejich právní postavení přijatou změnou nezhorší. Při každé valorizaci minimální mzdy bude povinností poskytovatele renty v těchto případech provést její přepočít jak podle úpravy účinné do 31. prosince 2024, tak podle úpravy účinné od 1. ledna 2025 s tím, že tato „nová“ úprava se použije pouze v případě, že bude pro takového poživitele renty příznivější.

Považujeme za nutné zdůraznit, že popsaná změna výpočtu rent, kterou hodnotíme jako **restriktivní**, nebyla v původním vládním návrhu zákona obsažena, **nebyla předmětem připomínkového řízení, kde by se k ní mohli zástupci horníků vyjádřit, a ani nebyla předkladatelem se zástupci horníků předem projednána.**

JUDr. Antonín Těšík, právník OS PHGN

Odvětovou smlouvu plní sociální partneři bez zbytečku

Hodnocení kolektivní smlouvy vyššího stupně za první pololetí 2024 se uskutečnilo 20. srpna v Praze za účasti nejvyšších představitelů Zaměstnavatelského svazu důlního a naftového průmyslu (ZSDNP) a Odborového svazu PHGN. Za zaměstnavatele se jednání zúčastnili: prezident Ing. Zbyšek Sochor, Ph.D., Ing. Vladimír Budinský, MBA., Ing. Lucie Danielová a Hana Antošová. Za OS PHGN předseda Rostislav Palička, 2. místopředseda svazu Jiří Waloszek a svazoví právníci Mgr. Markéta Marinková a JUDr. Antonín Těšík.

Účastníci hodnotili úroveň a dopad vládních materiálů, kterými jsou návrh Státní energetické koncepce ČR (SEK), Aktualizace vnitrostátního plánu České republiky v oblasti energetiky a klimatu a aktualizace Politiky ochrany klimatu v ČR. V různém se účastníci vyjadřovali k novele Zákoníku práce a důchodové reformě.

Pokud se týká hodnocení plnění odvětvové smlouvy, obě strany shodně konstatovaly, že od svých členských organizací neobdržely žádnou zprávu o jejím porušení a konstatovaly, že byla ve sledovaném období plněna.

Vládní materiály účastníci projednávali s cílem sladit postupy sociálních partnerů při přípravě, schvalování a realizaci dokumentů zásadních jak pro zaměstnavatele, tak pro za-

městnance a jejich zástupce. Tyto dokumenty jsou klíčové pro průmyslová odvětví energetiky a těžby. V energetice se „plánuje“ dovršení přechodu z fosilních paliv na jiné, zejména „ekologické“ zdroje jak při výrobě elektřiny, tak tepla, což spolu s politicko-ekonomickými nástroji (emisní povolenky) přináší dokončení útlumu těžby strategických surovin s ukončením těžby uhlí na území ČR. Ve stadiu jejich přípravy a zpracování byly v koordinaci sociálních partnerů podrobně připomínkovány, avšak bez toho, že by vláda k odborným připomínkám přihléděla s „ohledem na závazky z členství v EU“. Materiály předložené ministrem průmyslu a obchodu k projednání byly staženy z programu jednání vlády 17. července bez udání důvodů.

Prezident ZSDNP Ing. Zbyšek Sochor, Ph.D., k tomu uvedl: „Zaměstnavatelský svaz s návrhem Státní energetické koncepce ČR zásadně nesouhlasí, což deklaroval v rámci mezirezortního připomínkového řízení i v rámci jednání tripartity. SEK považujeme pouze jako soubor opatření k plnění environmentálních cílů Evropské unie. Zcela absenteje analýza dopadu na cenovou dostupnost pro firmy i občany a vyhodnocení míry energetické bezpečnosti. Dle našeho názoru nelze návrh SEK vůbec považovat za koncepci, je zcela nezpůsobitelný schválení a ve svém důsledku by mohl mít zcela fatální dopad na české hospodářství a celou ekonomiku. Hrozí nedostatek elektřiny, její vysoké ceny, které jen urychlí exodus tuzemských firem do podnikatelsky vlnějších částí světa. To povede mimo jiné k výraznému snížení příjmu státního rozpočtu, zvyšování nezaměstnanosti, snižování životní úrovně a podobně. Ministerstvo průmyslu a obchodu bohužel s námi v průběhu přípravy a připomínkového řízení o našich obavách a připomínkách vůbec nejednalo, zcela ignorovalo tripartitní jednání a odbornou diskusi nahradilo přezíravým chováním.“

Ing. Sochor dále informoval partnery o aktuální situaci při snižování počtu zaměstnanců a programech zaměstnavatelů k eliminaci negativních dopadů na dotčeného zaměstnance.

Předseda Odborového svazu PHGN Rostislav Palička informoval o úsilí, které odborový svaz vyvíjí za účelem ustanovení Energetické tripartity. Odborový svaz požádal rovněž Ministerstvo životního prostředí o jednání k aktuální situaci v energetice. Prezident ZSDNP Zbyšek Sochor vyjádřil podporu úsilí odborového svazu o zřízení Energetické tripartity.

Sociální partneři pak diskutovali o chystaných právních úpravách v energetice s přímými sociálními dopady na občany. Jedná se o ETS 2, což je rozšířený systém obchodování s emisními povolenkami v sektorech dopravy a vytápění budov a o výměně kotlů 1. a 2. emisní třídy v domácnostech.

Svazový právník JUDr. Antonín Těšík informoval o aktuálním stavu legislativního projednávání důchodové reformy, zejména se zaměřením na těžké profese. Svazová právníčka Mgr. Markéta Marinková připomněla novelu zákoníku práce účinnou od 1. srpna 2024 a 1. ledna 2025. Upozornila, že poslaneckým návrhem se novelou změnila i úprava týkající se náhrady za ztrátu na výděleku po skončení pracovní neschopnosti (renty) u těch, kteří se stanou uchazeči o zaměstnání opakovaně. Tato úprava je účinná od 1. ledna 2025. Dále informovala o transpoziční novele zákoníku práce.

Sociální partneři se shodli na tom, že chystané vládní změny, spolu s těmi, které již proběhly či probíhají, budou znamenat **zásadní negativní ekonomický a sociální dopad na většinu nejen chudých domácností, ale již i těch středně příjmových. Propouštění zaměstnanců znamená propad jejich příjmu. Chystané změny zákona o důchodovém pojištění budou znamenat oproti dosavadní úpravě výrazné snížení řádných starobních důchodů, a ještě horší bude situace u předčasných důchodů.**

(pek)

Na snímku prezident Zbyšek Sochor a předseda Rostislav Palička po podpisu protokolu o vyhodnocení odvětvové smlouvy za 1. pololetí 2024. Foto: archiv

Měsíčník Odborového svazu pracovníků hornictví, geologie a naftového průmyslu

HORNÍK – GEOLOG – NAFTAŘ
Vydává: Odborový svaz PHGN, www.osphgn.cz
Editor: Petr Kolev, e-mail: petr.kolev9@gmail.com,
mobil: 739 534 611